

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van
<naam klager>, mentor van <naam cliënt> over
stichting Het Adriano Huis

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klachten van <naam klager>, (hierna te noemen klager) over onvrijwillige zorg jegens <naam cliënt> (hierna te noemen cliënt).

De klacht is op 5 augustus 2024 door stichting Het Adriano Huis (verder ook te noemen: de zorgaanbieder of de verweerder) naar de commissie gestuurd ter behandeling. Op 13 augustus heeft de klager nog aanvullende stukken nagestuurd naar de commissie. De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om schriftelijk op de klacht te reageren. Het verweerschrift heeft de commissie op 15 augustus 2024 ontvangen. Op verzoek van de commissie is nog een stuk nagestuurd door de zorgaanbieder op 17 september 2024. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken.

De hoorzitting vond vanwege vakantie van de klager plaats op 18 september 2024. De commissie heeft een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klager, cliënt en <naam> (cliëntvertrouwenspersoon) en vanuit de zorgaanbieder: <naam> en <naam> (beide lid raad van bestuur), <naam> (gedragsdeskundige) en <naam> (advocaat).

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van de schriftelijke stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende feiten:

De cliënt is een vrouw van 40 jaar en heeft een licht verstandelijke beperking. Sinds oktober 2021 verblijft ze op vrijwillige titel op basis van een < hoogte VG> in Het Adriano Huis. Daarvoor verbleef zij gedurende ongeveer 10 jaar bij <naam locatie> in <naam plaats>

De klager is mentor van cliënt sinds november 2022. Daarvoor waren haar ouders haar mentor. Zij zijn nog wel de bewindvoerders van bewoonster.

Het Adriano Huis is een geregistreerde Wzd-accommodatie. Het is een kleinschalige voorziening voor mensen met een licht verstandelijke beperking, in combinatie met psychische en ernstige gedragsstoornis.

DE KLACHTEN

De klachten gaan over de volgende onderwerpen:

Klacht 1

De cliënt heeft geen vrije toegang tot haar mentor en er worden voorwaarden gesteld aan de mentor om toegang te krijgen tot (de woning van) zijn cliënt zoals het moeten melden bij binnenkomst en van tevoren bellen met de zorgorganisatie wanneer de mentor komt.

Klacht 2

Het bestuur van het Adriano Huis stelt voorwaarden waar de mentor aan moet voldoen om zijn rol als mentor uit te mogen voeren binnen het Adriano Huis. Zo wordt er bijvoorbeeld geen MDO meer gehouden, totdat er een gesprek is geweest tussen bestuur en klager. In dit gesprek wordt van verwacht dat mentor zich conformeert aan de gedragscode van het Adriano Huis.

Klacht 3

De woning van cliënt wordt door medewerkers van het Adriano Huis doorzocht op energydranken.

Klacht 4

Een van de bestuursleden heeft de deur van de woning van cliënt geopend en treedt haar woning binnen, ondanks dat cliënt op dat moment duidelijk aangeeft dat zij geen bezoek op haar woning wil.

Klacht 5

De cliënt moet van het Adriano Huis afvallen en onder een bepaald gewicht komen. Tot die tijd mag cliënt geen snoepgoed en dergelijke.

Klacht 6

De cliënt ging zelfstandig met de fiets naar de dagbesteding. Omdat ze een paar keer te laat is gekomen is zonder overleg met mentor, aan haar doorgegeven dat zij voortaan met het busje meegaat naar de dagbesteding. Op welke wijze cliënt haar zelfstandigheid hierin kan terugkrijgen is onduidelijk.

Klacht 7

De cliënt is verplicht om de avond door te brengen op de groep en mag zich niet terugtrekken op haar eigen kamer.

Klacht 8

Wanneer de cliënt zich niet aan de 'afspraken' en regels houdt, moet zij haar huissleutels inleveren.

Klacht 9

Cliënt mag 1 fles shampoo in eigen bezit hebben.

Klacht 10

De cliënt moest zonder aanwezigheid van de mentor de zorgplanbespreking van 2 juli 2024 bijwonen, terwijl zowel cliënt als mentor eerder hadden aangegeven dat cliënt niet alleen het gesprek wilde bijwonen. De cliënt voelde zich onder druk gezet en gedwongen om de bespreking bij te wonen.

HET VERWEER

Klacht 1 en klacht 2

Bezoekers van Het Adriano Huis worden geacht zich te houden aan de Gedragscode voor bezoekers. Die gedragscode dient de goede gang van zaken in zijn algemeenheid, maar heeft bijvoorbeeld ook tot doel dat de (brand)veiligheid in acht wordt genomen. Daarnaast is de gedragscode er om bewoners en personeel te beschermen. Het Adriano Huis wenst niet dat bezoekers Het Adriano Huis en de daarin gelegen appartementen van de bewoners te pas en te onpas binnenlopen. Dat geldt ook voor wettelijk vertegenwoordigers van bewoners.

Klager meent dat hij slechts rekening heeft te houden met de wensen van bewoonster. Hij ontkent de bevoegdheid van (het bestuur van) Het Adriano Huis om regels te stellen voor wat betreft het bezoeken van deze instelling. Met klager is mede om deze reden een zeer moeizame relatie ontstaan, die ook ten nadele strekt van bewoonster. Voorafgaand aan het door klager indienen van de voorliggende klacht, is getracht om met klager een gesprek te voeren over de gedragscode, omdat hij die niet respecteert. De bedoeling van dat gesprek was tevens dat het aangepaste zorgplan zou worden besproken. Klager wilde echter niet over de gedragscode praten en is weggelopen, zodat klager niet bij de zorgplanbespreking kon zijn. Vervolgens heeft klager de voorliggende klacht ingediend.

Klacht 3

De zorgaanbieder geeft aan geen kennis van een dergelijk voorval te hebben, aangezien dit nergens blijkt uit enige rapportage.

Klacht 4

Het Adriano Huis heeft een beleid m.b.t. deurstanden. Bij een zogeheten groene deurstand is de deur niet op slot en kunnen medewerkers na aankloppen binnentreden. Bij een zogeheten oranje deurstand, is de deur van binnenuit door de bewoner op slot gedaan (privacy-stand). Er dient een gegronde reden te zijn voor de medewerker om alsnog binnen te treden en kenbaar gemaakt te worden bij de bewoner. Of dit is voorgevallen is niet te achterhalen.

Klacht 5

Het afvallen valt niet onder de toepasselijkheid van de Wzd, aangezien dit momenteel geen afspraak is. De cliënt heeft wel van 24-01-2023 tot en met 07-12-2023 een vrijwillige zorgafspraken gehad met betrekking tot het kaderen van haar etenswaren. Deze afspraak is vrijwillig overeengekomen, na overleg van de gedragsdeskundige en persoonlijk begeleider met cliënt en haar mentor. De mentor was akkoord met deze afspraak en heeft o.a. het zorgplan van 08-06-2023 -waar de betreffende vrijwillige afspraak instaat- ondertekend. De afspraak is per 07-12-2023 vervallen. Ook dit is in bijzijn van mentor destijds zo besproken. Cliënt heeft sindsdien haar snoepgoed en dergelijke volledig in eigen beheer. Er zijn momenteel geen afspraken met cliënt over

afvallen en/of haar gewicht.

Klacht 6

De cliënt is gedurende een periode meermaals te laat aangekomen bij dagbesteding en kwam na dagbesteding ook laat terug aan bij Het Adriano Huis. Cliënt had geen verklaring voor de lange reistijd, stond geenszins open voor een eerlijk gesprek hierover en leek maar wat rond te zwerven. Aangezien de verweerder dit een onveilige situatie vonden, hebben zij met de cliënt een periode afgesproken waarin zij, zoals alle andere bewoners, met de bus naar dagbesteding reed. Per 02-07-2024 fietst de cliënt weer zelfstandig naar dagbesteding.

Klacht 7

In dezelfde periode dat cliënt lang over de fietstocht naar dagbesteding deed, liet cliënt ook meer onrust op Het Adriano Huis zien. Cliënt toonde zich meer gespannen, zocht overal de discussie op en zonderde zich af van de groep. Om cliënt meer nabijheid te bieden en rust, is met cliënt afgesproken dat zij 's avonds na het avondeten langer op de groep blijft. In deze periode maakte cliënt een meer ontspannen indruk en ondernam zij meer activiteiten, al dan niet met medebewoners. Sinds 02-07-2024 is deze afspraak komen te vervallen en deelt cliënt meer zelfstandig haar avondprogramma in.

Klacht 8

Verweerder heeft geen kennis van een dergelijk voorval, aangezien dit nergens blijkt uit enige rapportage. Het niet opvolgen van afspraken en regels kent op Het Adriano Huis geen causaal verband met afname van huissleutels. Cliënt heeft momenteel een exemplaar van de huissleutel in bezit.

Klacht 9.

De cliënt heeft de neiging om een grote voorraad verzorgingsproducten aan te leggen en alle flessen te bewaren waar nog een bodempje inzit. Dit zorgt voor een chaotische leefomgeving, welke cliënt kan overprikkelen. Op den duur kan dit uitlopen op een ernstige vervuiling. Om dit voor te zijn, wordt cliënt gemotiveerd om geen grote voorraad aan te leggen en om flessen met bodempjes weg te gooien. Tot op heden is er geen sprake geweest van verzet.

Klacht 10

Cliënt heeft volledig ingestemd met het zelfstandig voeren van de zorgplanbespreking. Client is op dit punt niet wilsonbekwaam beoordeeld. Cliënt heeft aangegeven het niet eens te zijn geweest met de beslissing van haar mentor om tijdens haar planbespreking van 13-06-2024 weg te lopen en haar alleen achter te laten. In overleg met de cliënt is een nieuwe afspraak gepland, waarin zij zelf heeft aangegeven dit zonder haar mentor te willen doen. Indien bij nader inzien de cliënt hier toch anders instaat en zich 'onder druk gezet en gedwongen heeft gevoeld', is dit voor verweerder nieuw. Verweerder gaat met cliënt bespreken of zij de planbespreking opnieuw wil plannen in aanwezigheid van haar mentor.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie is van oordeel dat de zorg en begeleiding die de cliënt van het Adriano Huis krijgt met de beste intenties door de zorgverleners wordt geleverd. Ook is voldoende uiteengezet tijdens de hoorzitting en eveneens uit de stukken te lezen dat de inzet van de maatregelen noodzakelijk waren om ernstig nadeel weg te nemen onder andere omdat deze beperkingen nodig waren om gezondheidsproblemen te voorkomen. Maar dat wil niet zeggen dat bij deze maatregelen de Wet zorg en dwang (Wzd) niet moet worden gevolgd als de cliënt of mentor zich hiertegen verzet. De zorgaanbieder kan met andere woorden wel onvrijwillige zorg uitvoeren maar dit moet wel met de juiste rechtsbescherming voor de cliënt worden gedaan.

De commissie oordeelt dat de beslissingen in klacht 1 en 2 niet onder artikel 55 Wzd vallen en de commissie is dan ook niet bevoegd om hierover een oordeel te vellen. Klacht 3 en 5 (beperken van het energydrink en snoep) en klacht 7 (het niet op de kamer mogen verblijven maar verplicht op de groep) kunnen een beperking zijn van de vrijheid om het eigen leven in te richten. Wet betreft de klacht over het doorzoeken van de kamer naar de energydrink en geen snoep mogen hebben, heeft de commissie echter onvoldoende kunnen vaststellen of hier sprake van is geweest. In het zorgplan staat dat de cliënt nu ze haar gewicht heeft behaald, vrij is om zelf haar eten te kopen. Wat betreft het niet op de eigen kamer mogen verblijven (klacht 7) geeft de zorgaanbieder tijdens de hoorzitting zelf ook aan dat de cliënt hier niet echt blij mee is maar dat dit wel nodig is voor haar gemoedstoestand en welbevinden. Ze proberen het voor haar zo prettig mogelijk te maken door dan spelletjes te doen. De cliënt heeft echter tijdens de hoorzitting aangegeven zich tegen deze maatregel te hebben verzet en de commissie oordeelt dat de zorgaanbieder daar dan ook van uit moet gaan.

Wat betreft klacht 4 dat de deur van cliënt is geopend het volgende. De deur stond op groen dat wil zeggen dat men naar binnen mag komen. De cliënt gaf echter aan dat ze dit toch niet wilde maar dit klachtonderdeel is verder onvoldoende onderbouwd. Klacht 6 over het verplicht meegaan met de bus zoals alle andere cliënten ook moeten doen ziet de commissie niet als onvrijwillige zorg omdat het groepsvervoer een inherent onderdeel vormt van de indicatie dagbesteding waar alle deelnemers gebruik van maken. Klacht 8, 9 en 10 zijn niet voldoende onderbouwd door klager waardoor de commissie hier geen goed oordeel over kan geven.

BEOORDELING

De commissie oordeelt dat de commissie niet bevoegd is om klachten 1 en 2 te beoordelen. De klachten 3, 4, 5, 6, 8,9 en 10 zijn niet gegrond. Klacht 7 is gegrond.

Tot slot merkt de commissie op dat de relatie tussen de mentor en de raad van bestuur ernstig verstoord is. De commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat aan beide zijden erg veel overtuiging is van het eigen gelijk. De commissie adviseert het geschil tussen de mentor en zorgaanbieder op te lossen, eventueel met behulp van een mediator Zulks niet alleen in het belang van de mentor en de zorgaanbieder maar vooral ook in het belang van de cliënt.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 21-09- 2024 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, dhr. mr. C.W.M. Verberne (jurist), mevr. drs. L.J.W.M. Muller (gezondheidszorgpsycholoog, orthopedagoog) en dhr. drs. A.C. Louisse (arts voor verstandelijk gehandicapten).

mr. C.W.M. Verberne,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren